

Svar till Håkansson—Hägg—Johanson: Skilj på kort och lång sikt!

Att företagen väljer att avstå från kortsiktiga prisförändringar är i och för sig en riktig, om än välkänd, iakttagelse. Men Bjureldelegationen studerade ett helt annat problem, nämligen den svenska ekonomins långsiktiga anpassningsproblem, skriver Assar Lindbeck. □

Bjureldelegationen argumenterade i sitt betänkande för en ökad långsiktig rörlighet och flexibilitet i produktionsfaktorernas användning i Sverige. Motivet var att underlätta för produktionsresurserna att på lång sikt flyttas över från sektorer där Sverige tenderar att förlora komparativa fördelar till sektorer där vi tenderar att vinna sådana. För att detta skall kunna uppnås fordras — i en marknads-hushållning — väl fungerande marknader. Eftersom produktionsbeslut fattas utifrån kostnads- och intäktskalkyler, och eftersom priserna för varor och produktionsfaktorer på ett grundläggande sätt påverkar sådana kalkyler, betonade vi vikten av att dessa priser är tillräckligt rörliga för att anpassas till långsiktiga förändringar i samhällsekonomiska knapphetsförhållanden. Därmed finns förutsättningar för att företagen fattar beslut som är rationella från samhällsekonomisk synpunkt.

Vad Håkansson—Hägg—Johanson talar om i sitt inlägg är något helt annat, nämligen problem i samband med "kortsiktiga anpassningar" av produktion och priser till förändringar i utbud och efterfrågan. Om detta finns mycket att säga, men det låg *inte* i Bjureldelegationens uppdrag att syssla med sådana frågor. Vi såg som vår uppgift att diskutera den svenska ekonomins *långsiktiga problem*.

Att företag *frivilligt* väljer leveransbindningar till partners och ofta också avstår från att förändra priserna i samband med förändringar i utbud och efter-

frågan som bedöms som *kortsiktiga* eller *tillfälliga* — beroende exempelvis på transaktionskostnader, bristande information och osäkerhet — är ett korrekt konstaterande, om än välkänt. Det är emellertid *inte* sådana, av företagen valda åtaganden som vi diskuterade i Bjurelrapporten, utan stelheter i produktionsfaktorernas långsiktiga anpassning som beror exempelvis på av skattesystemet förorsakade begränsningar av utbudet av riskkapital eller obenägenhet hos arbetskraft att byta bostadsort.

Allt detta gör att Håkansson—Hägg—Johansons diskussion av *självvalda* åtaganden från företagets sida — att avstå från kortsiktiga förändringar i priser och leverantörsförbindelser — inte har mycket (om ens *något*) att göra med de problem som diskuterades i Bjurelrapporten.

Håkansson—Hägg—Johanson försöker förlöjliga Bjureldelegationen genom påståendet: "Det är inte utan att vi får en association till att om inte kartan stämmer med terrängen är det terrängen som måste ändras". Vad är det nu för fel på den inställningen? Vår uppgift var just att försöka förändra terrängen — reformera de ekonomiska mekanismerna i Sverige — så att vår ekonomi kan fungera på ett mer ändamålsenligt sätt än under senare år. Vi försökte just visa att den svenska ekonomin skulle fungera bättre om den snårskog av utvecklingshämmande faktorer som hamnat i den svenska terrängen under det senaste decenniet avlägsnades. Däremot var vår uppgift inte att rita en ny karta, dvs formulera en ny ekonomisk "buskteori" för en samhällsekonomi som alltmör hämmas av en inplanterad snårskog av regleringar och andra marknadsimperfectioner.

Assar Lindbeck*

* Forfattaren är professor vid Institutet för internationell ekonomi vid Stockholms universitet. Han var en av medlemmarna i Bjureldelegationen men framträder här naturligtvis inte som representant för delegationen.